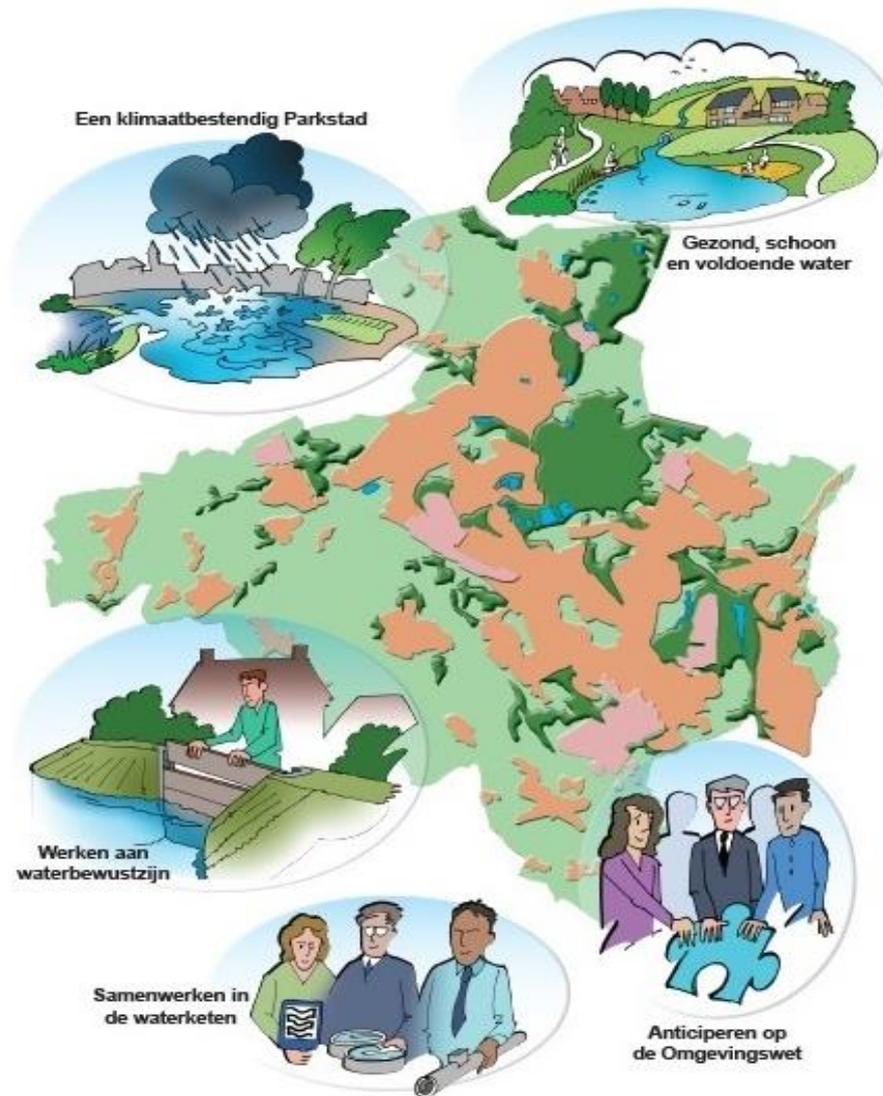

INTEGRAAL WATERPLAN

Regio Parkstad Limburg

4 JANUARI 2019

Contactpersoon

BAS BIERENS
Teamleider en adviseur Stedelijk
Water & Watertechnologie

M +31 650736783
E bas.bierens@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1018
5200 BA 's-
Hertogenbosch
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
	Het klimaat verandert	4
	We bewegen mee	4
	En werken samen	5
	Vanuit onze watertaken én met ambitie	5
2	VISIE	6
	Regio Parkstad Limburg rond 2030	6
	Speerpunten voor de korte termijn	6
3	KOERS	8
3.1	Speerpunt 1: klimaatbestendig Parkstad	8
3.2	Speerpunt 2: gezond, schoon en voldoende water	9
3.3	Speerpunt 3: werken aan waterbewustzijn	12
3.4	Speerpunt 4: anticiperen op de Omgevingswet	13
3.5	Speerpunt 5: samenwerken in de waterketen	13
4	ACTIEPROGRAMMA	15
4.1	Acties/maatregelen	15
4.2	Organisatie	17
4.3	Benodigde middelen	18
5	VOORTGANGSBEWAKING	19
	COLOFON	23

1 INLEIDING

Voor u ligt het Integraal Waterplan van de samenwerkende waterpartners van regio Parkstad Limburg: gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Voerendaal, Waterschap Limburg (WL), Waterschapsbedrijf Limburg (WBL) en Waterleiding Maatschappij Limburg (WML).

Een plan waarin we de effecten van klimaatverandering voor onze regio duiden en waarin we laten zien hoe we vanuit de eigen kerntaken en met een gezonde ambitie hierin willen en moeten meebewegen. Samen als waterpartners, maar het liefst ook samen met burgers en bedrijven. Meer dan vijftig procent van het gemeentelijk oppervlak is immers in particulier bezit. Door samen op te trekken kunnen we kostenefficiënt (toekomstige) problemen aanpakken en met blauw-groene oplossingen tevens de leefbaarheid verhogen. Dat we hierin al succesvol zijn blijkt uit het bijgevoegde document **'Water in Parkstad: voorbeelden uit de praktijk'**. Daar waar we in het vervolg praten over bedrijven verstaan we ook woningcorporaties, instellingen, organisaties etc.

Het klimaat verandert

Het klimaat verandert en dat heeft grote gevolgen voor het bebouwde en landelijke gebied in de regio Parkstad. Door de toename van hevige buien neemt het risico op wateroverlast toe. Wegen kunnen tijdelijk onbegaanbaar worden en modderstromen schade veroorzaken. Ook een tekort aan water zorgt voor problemen. De gevolgen hiervan hebben we in 2018 nog aan den lijve ondervonden. Bomen, beplanting en gewassen smachtten naar een druppel water, maar de regen liet erg lang op zich wachten. De natuur werd op een 2-0 achterstand gezet voor het daaropvolgende groeiseizoen. Met een record aantal aan zomerse dagen was de behoefte aan verkoeling groot, waardoor veel mensen aan de waterrand vertoefden. Echter niet overal, want op sommige plaatsen waren blauwalgen spelbreker.

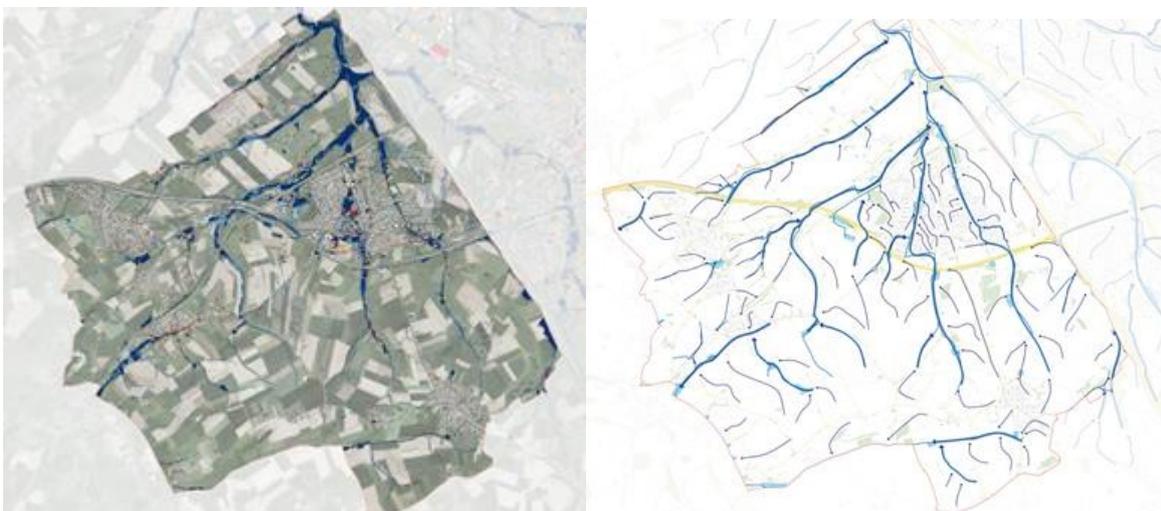
We bewegen mee

Dat er een verandering optreedt valt niet meer te ontkennen. We zullen moeten meebewegen en maatregelen tegen wateroverlast moeten nemen om onze omgeving leefbaar te houden. Reden te meer voor het samenwerkingsverband regio Parkstad Limburg om de handen ineen te slaan en samen te zorgen voor gezond, schoon en voldoende water en een waterrobuuste omgeving. Met het voorliggende Integraal Waterplan regio Parkstad leggen we hiervoor een basis. Een plan waarin we met visie en ambitie werken aan gemeenschappelijke doelen en waarin we de programma's van de gemeentelijke Watertakenplannen verbinden en versterken. Het plan beslaat de (afval)waterketen, het geheel van voorzieningen voor inzameling, transport en zuivering van afvalwater en de raakvlakken met drinkwater en oppervlaktewater. Drinkwater, omdat de wijze waarop we omgaan met ons afvalwater invloed heeft op onze te beschermen drinkwaterbronnen. Oppervlaktewater, vanwege de beïnvloeding door riooloverstorten, regenwateruitlaten en de lozing van gezuiverd afvalwater vanuit de afvalwaterketen.

En werken samen

We zijn in 2012 als waterpartners al begonnen met samenwerken en sindsdien is de samenwerking alleen maar gegroeid. Door samen te werken in de waterketen en in het watersysteem kunnen we niet alleen kosten besparen, de kwaliteit verbeteren en de kwetsbaarheid verminderen, maar ook effectiever inspelen op klimaatverandering. Het inspelen op klimaatverandering vormt één van de grootste uitdagingen. Alleen door over de grenzen van onze eigen organisaties heen te kijken kunnen we tot doelmatige oplossingen komen. Zeker op de overgang van (licht) hellend naar vlak gebied, waar zich nu al wateroverlast manifesteert moeten we samen oplossingen zoeken voor de interactie tussen landelijk en gebouwd gebied.

De situatie in Voerendaal maakt de noodzaak tot samenwerken duidelijk. Bij hevige neerslag perst het regenwater, afkomstig uit het bovenstrooms liggende buitengebied zich door het gebouwde gebied, richting de ontvangende waterloop. Hierdoor is sprake van een aantal kwetsbare tot zeer kwetsbare panden. De waterpartners staan in dergelijke, voor Parkstad kenmerkende situaties, samen aan de lat om te komen tot een klimaatbestendige situatie.

Voerendaal, watertunnel voor het bovenstrooms liggende buitengebied

We willen in ons gebied ook allemaal water uit de kraan, dat we met een gerust hart kunnen drinken en gebruiken. Buiten willen we water dat er aantrekkelijk uitziet, waar we in kunnen zwemmen, vissen of gewoon langs kunnen lopen en van kunnen genieten. Water dat ook zorgt voor een fijne omgeving. Water waar we geen last van hebben. We verleggen daarom de aandacht binnen de waterketen. In plaats van losse onderdelen beschouwen we het steeds meer als een integraal geheel, vandaar de titel **Integraal Waterplan**. We kijken naar de verbinding met het watersysteem en de gehele leefomgeving. Het watersysteem speelt immers een belangrijke rol bij het creëren van een goede leefomgeving. Het gaat dan over beleving en zichtbaarheid, over de kwaliteit van het water, maar ook om voldoende afvoercapaciteit in beken en bebouwde omgeving, waterberging en vertraging van waterstromen. Door verbindingen te leggen creëren we een beter en robuuster geheel.

Vanuit onze watertaken én met ambitie

De primaire doelen van de waterketenzorg (drinkwater, riolering en zuivering) zijn het leveren van gezond en voldoende drinkwater, het beschermen van de volksgezondheid, het bijdragen aan schoon water, het beschermen tegen teveel of te weinig water en het bijdragen aan een goed en duurzaam leefmilieu. Als waterpartners hebben we een wettelijke zorgplicht om hieraan te werken. De concrete invulling hiervan hebben we vastgelegd in watertakenplannen. Er is geen wettelijke verplichting tot het opstellen van een Integraal Waterplan. De in dit plan voorgestelde acties en verbetermaatregelen hebben als doel om de doelen en ambities van de individuele plannen te verbinden en sterk in te zetten op het beperken van wateroverlast.

2 VISIE

Zonder visie geen toekomst, maar hoe ziet de toekomst er voor regio Parkstad Limburg er dan uit? Limburg breed hebben alle waterpartners gezamenlijk een visie 2030 opgesteld. Deze gezamenlijke visie geeft houvast bij de stip op de horizon in dit integrale Waterplan.

Regio Parkstad Limburg rond 2030

Het is goed wonen in Regio Parkstad. Het geaccidenteerde landschap en het met groen en blauw dooraderde bebouwde gebied vormen voor iedereen een fraai rustpunt op loop- of fietsafstand. Het water kabbelt er van hoog naar laag via de talrijke beekdalen en zorgt voor de nodige verkoeling tijdens warme zomerdagen. Met het weghalen van overkluizingen, saneren van lozingspunten en het terugbrengen van de natuurlijke loop van het water is er weer meer dynamiek in het systeem, waardoor soorten als de bosbeekjuffer en de eendagsvlieg *Leptophlebia vespertina* weer zijn teruggekeerd. Zelfs de kokerjuffer *Drusus annulatus* is gesignaleerd, wat duidt op een uitstekende waterkwaliteit. Op de talrijke gezellige terrasjes, waar mensen verkoeling zoeken tijdens warme zomerdagen, vloeit er Limburgs bier van het zuiverste water uit de eigen regio. Doordat er in de loop van de jaren veel verhard oppervlak is afgekoppeld en er altijd zorgvuldig is omgegaan met afgekoppeld regenwater is er voldoende zoetwatervoorraad van een voldoende kwaliteit, ook in droge tijden.

Kenmerkend voor de regio zijn de open waterpartijen langs de randen van de bebouwing en soms ook binnen de bebouwing. Ze zijn oorspronkelijk aangelegd om wateroverlast tegen te gaan, maar door de multifunctionele inrichting bieden ze tal van recreatiemogelijkheden. Sommigen noemen het ook wel eens gekscherend waterpretparkstad. De kans op modderstromen is aanzienlijk verminderd. Anders ploegen (niet-kerende grondbewerking) is nu heel gewoon en als er tijdens stortbuien toch nog materiaal afspoelt, dan wordt het afgevangen nog voordat dit het waterafvoersysteem verstopt en tot wateroverlast kan leiden.

De samenwerking tussen de waterpartners van regio Parkstad Limburg heeft duidelijk haar vruchten afgeworpen. Ondanks alle getroffen waterbeheersende maatregelen zijn er helaas toch nog weerbarstige wateroverlastlocaties, vaak op de laagste punten waar het water zich verzamelt. De lokale bevolking snapt dat op deze locaties geen kruid is opgewassen tegen het effect van hevige buien en hebben daarom hun woningen zo goed als mogelijk erop aangepast. Ze zijn daarin erg creatief. Ook in andere delen van de regio is het effect van klimaatverandering merkbaar, er staat vaker water op straat en even een straatje omrijden levert weinig gemor op. Door de jarenlang gevoerde regionale watercampagne is iedereen zich ervan bewust dat ontstenen, net als isoleren en een duurzaam energiegebruik, nodig is om ook in de toekomst goed te kunnen leven.

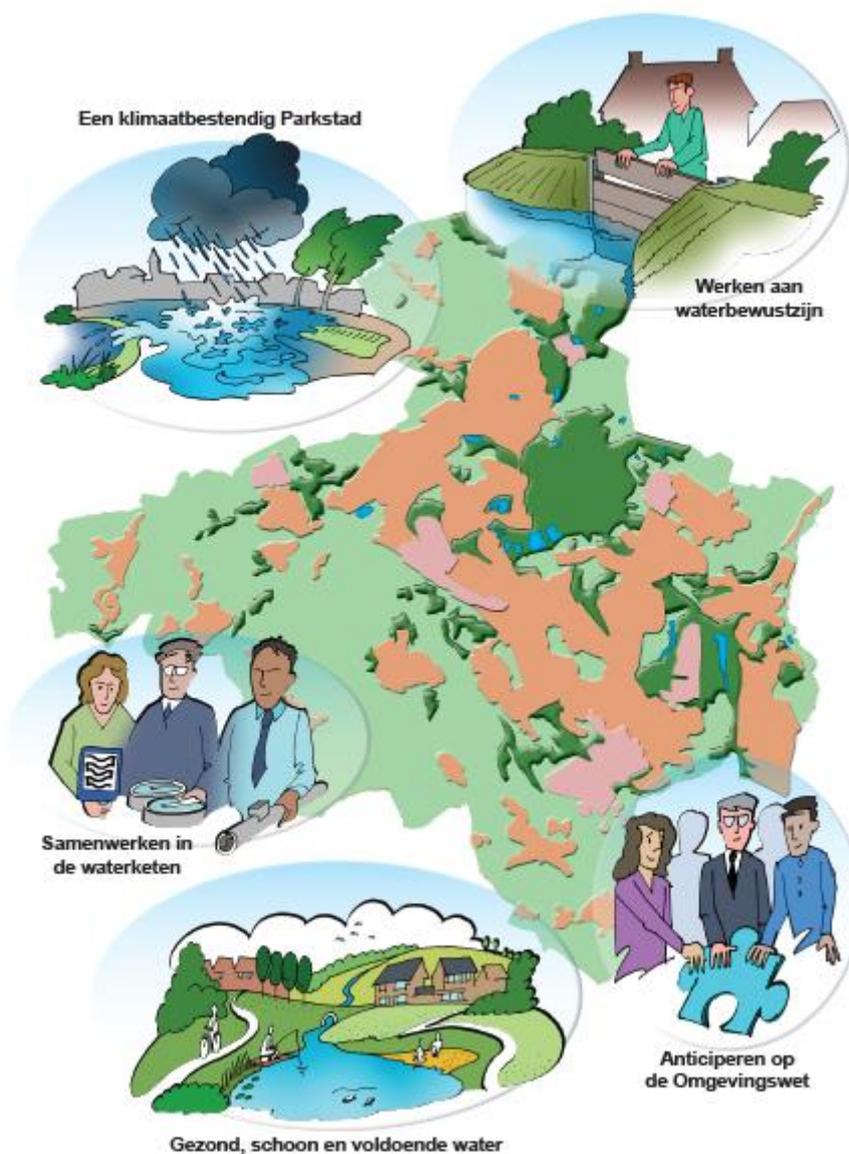
Net als het scheiden van huisvuil is het gescheiden houden van ander afvalwater, zoals afvloeiend hemelwater en overtollig grondwater nu ook heel gewoon geworden. Bruikbare componenten (mineralen, energie, schoon water) worden voor een deel hergebruikt en wat niet wordt hergebruikt gaat gezuiverd en lokaal weer terug in het milieu. Afvalwater wordt niet meer beschouwd als een afvalproduct, maar is leverancier van energie en grondstoffen, het maakt volwaardig onderdeel uit van de ontstane circulaire economie.

Speerpunten voor de korte termijn

Om bovenstaande visie te verwezenlijken zullen we niet alleen als waterpartners moeten samenwerken, maar ook met burgers en bedrijven. Die moeten daar echter wel open voor staan. Bewustwording van de uitdagingen waar we voor staan, is hiervoor een belangrijke eerste stap. De nieuwe Omgevingswet speelt in op deze behoefte. De wet creëert o.a. ruimte in regelgeving en streeft synergie van programma's na. We moeten nu nadenken hoe we het beste gebruik willen maken van deze beleidsruimte en onze plannen richten naar één omgevingsgerichte visie met bijbehorende programma's. Alleen door samen te werken zetten we stappen en maken we impact. We richten onze aandacht daarom de komende periode op de volgende speerpunten:

1. **Een klimaatbestendig Parkstad:** Om schade zoveel mogelijk te beperken werken we aan herinrichting van het stedelijk watersysteem en een water(afvoer) bevorderende ruimtelijke inrichting zodat we extreme en langdurige neerslag doelmatig kunnen verwerken. We benutten water en groen zo goed mogelijk om wateroverlast te voorkomen, verdroging en hittestress tegen te gaan en de biodiversiteit en leefbaarheid te verhogen.

2. **Gezond, schoon en voldoende water:** we werken aan schoon en voldoende grond- en oppervlaktewater zodat we altijd (drink)water kunnen leveren en inwoners met plezier verkoeling kunnen zoeken tijdens warme dagen.
3. **Werken aan waterbewustzijn:** we maken richting particulieren duidelijk dat we de uitdagingen waar we voor staan niet alleen als overheden kunnen oplossen.
4. **Anticiperen op de Omgevingswet:** we maken een afweging of en hoe we meer ruimte in regelgeving benutten met betrekking tot de waterketen en het watersysteem.
5. **Samenwerken in de waterketen:** om de betrokkenheid van inwoners, bedrijven en belangenorganisaties te bevorderen werken we intensief samen op regionaal en provinciaal niveau en bundelen de communicatie.

3 KOERS

De doelen voor het watersysteem liggen grotendeels vast in het Provinciaal Waterplan en het waterbeheerplan van Waterschap Limburg. Als waterpartners hebben we de ambitie om deze speerpunten expliciet een plek te geven in onze activiteiten om een aantrekkelijke leefomgeving te behouden. We stellen onze ambities vast en laten zien hoe we deze ambities willen bereiken via gidsprincipes en gemeenschappelijke strategieën. De **gidsprincipes** (zie bijlage A) zijn leidende principes/strategieën zoals opgenomen in onze Limburg-brede visie over water ('Waardevol groeien'). In de gezamenlijk opgestelde Gemeentelijke Watertakenplannen hebben we speerpunten overgenomen en samen met de watertaken lokaal ingekleurd.

3.1 Speerpunt 1: klimaatbestendig Parkstad

Het klimaat is aan het veranderen. Dat leidt o.a. tot zwaardere buien, een toename van warme dagen en langdurig droge perioden en een verandering van de biodiversiteit. Deze verandering stelt nieuwe eisen aan het watersysteem, de waterketen en de omgeving willen we droge voeten en een leefbare omgeving behouden. **Klimaatadaptatie** is het proces waardoor we, als samenleving, de kwetsbaarheid voor klimaatverandering verminderen of waardoor we profiteren van de kansen die een veranderend klimaat biedt. In het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie ligt hierbij de focus op de thema's waterveiligheid, wateroverlast, hittestress en droogte. Ook is er een toenemende aandacht voor behoud van biodiversiteit. Het beschermen tegen wateroverlast is een thema dat direct is gekoppeld

aan de zorgplicht hemelwater (**waterrobuust**). Vanuit de zorgplicht hemelwater brengen we (afgekoppeld) hemelwater in de bodem en bouwen zo een buffer van zoet water op om langdurige perioden van droogte te kunnen overbruggen. Maatregelen in het stedelijk watersysteem kunnen ook een positieve bijdrage leveren aan de overige thema's (waterveiligheid, hittestress, droogte en biodiversiteit), dit noemen we meekoppelen.

Rijk en decentrale overheden hebben met betrekking tot klimaatadaptatie afgesproken zich tijdig aan te passen aan de (versnelde) klimaatverandering om schade te beperken en kansen te pakken. In het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie is de ambitie opgenomen om Nederland in **2050** klimaatbestendig en waterrobuust te hebben ingericht en dat alle sectoren in **2020** klimaatbestendig handelen.

Ambitie

Als waterpartners hebben we in **2018** al een goede stap gezet richting het in beeld brengen van (potentiële) knelpunten wateroverlast en oppervlakkige waterstroombanen. Het jaar **2019** willen we benutten om burgers en bedrijven te informeren en stimuleren om ook zelf maatregelen te nemen tegen wateroverlast. We zorgen dat we een voldoende betrouwbaar beeld hebben om samen met andere belangengroepen in **2020** een gezamenlijke start te kunnen maken met een adaptatiestrategie en bijbehorend adaptatieprogramma. Om een goede invulling te kunnen geven aan deze ambitie is structurele inzet nodig voor het gehele klimaatprogramma.

Strategie

We gaan planmatig te werk bij klimaatadaptatie

We gebruiken de in 2018 opgestelde water-op-sstraat kaarten en regenwatervisiekaarten om met andere belangengroepen en de resultaten van andere stresstesten een gezamenlijke start te kunnen maken met een adaptatiestrategie en bijbehorend uitvoeringsprogramma. We actualiseren onze basisrioleringsplannen en verfijnen desgewenst in een latere fase de water-op-sstraat kaarten en regenwatervisiekaarten. Waterschap Limburg en Provincie Limburg brengen eventuele kwetsbaarheden van de provinciale infrastructuur in beeld. Bij ontwikkelingen houden we als waterpartners rekening met veranderende normen in de Keur (aanbrengen meer buffercapaciteit).

We gaan de klimaatdialoog aan met belanghebbende partijen

We projecteren de resultaten van de stresstest wateroverlast op de resultaten van andere stresstesten zoals hitte, droogte en waterveiligheid en bepalen straat-, wijk- of gebiedsgericht belanghebbende partijen. Met deze partijen willen we de klimaatadaptatiedialoog aangaan en een adaptatiestrategie bedenken. We haken voor de communicatie aan bij het online communicatieplatform www.waterklaar.nl en stemmen onze communicatie af op de Limburg-brede watercampagne 'Waterklaar'.

We creëren veilige oppervlakkige waterafvoerroutes in bebouwd gebied

Bij ruimtelijke planprocessen is een sectorgerichte aanpak vaak gangbaar. Om klimaatadaptatie in de verschillende sectoren te integreren beschouwen we het waterbelang in beleidsthema's/plannen en ontwerpen. We verankeren dit belang waar mogelijk en houden oog voor de koppeling met andere thema's zoals droogte, hittestress en biodiversiteit. We zorgen ervoor dat onder extreme omstandigheden veilige oppervlakkige waterafvoerroutes bestaan.

We brengen de waterstromen tussen bebouwd en landelijk gebied met elkaar in balans

We zien klimaatadaptatie als een kans om de regio vorm te geven. Klimateffecten kunnen we opvangen door de natuurlijke veerkracht te versterken en te benutten. We sturen op een goede balans tussen het regionale watersysteem en de gebouwde omgeving voor de opvang van extreme neerslaghoeveelheden. Dit betekent dat waterstromen afkomstig uit landelijk gebied niet leiden tot overlast in de gebouwde omgeving en vice versa. Door aan te haken op de Klimaattafel Limburg houden we zicht op eventueel te benutten subsidiestromen.

We sluiten ook onze initiatieven aan op het programma 'Water in Balans' van Waterschap Limburg. Water in Balans is het actieprogramma van Waterschap Limburg dat is opgezet om samen met partners en inwoners gerichte maatregelen te bedenken en te nemen tegen wateroverlast als gevolg van klimaatverandering. De opgave in Zuid-Limburg verdient bijzondere aandacht aangezien daar zelfs levensbedreigende situaties kunnen ontstaan. Maatregelen worden gezocht in vier gebieden, oftewel knoppen waar je aan kunt draaien: het landelijke/buitengebied, de stedelijke/bebouwde omgeving, het watersysteem (beken/beekdalen) en schadebeperking aan woningen. Alle betrokken partijen hebben een rol en verantwoordelijkheid in de aanpak want elke druppel telt!

3.2 Speerpunt 2: gezond, schoon en voldoende water

Open water is functioneel, maar draagt tegelijk ook bij aan de kwaliteit van de leefomgeving. De behoefte aan gezond, schoon en voldoende water zal er altijd zijn en blijven. Vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Europese Grondwaterrichtlijn (GWR) wordt gewerkt aan gezond en schoon water. Het waterschap en de gemeenten hebben een resultaatverplichting voor het realiseren van de maatregelen die bijdragen aan de KRW- en GWR-doelen. Vanuit het Deltaplan Hoge Zandgronden (DHZ) wordt gewerkt aan het keren van een dreigend

watertekort op de hoge zandgronden in Zuid-Nederland. Er is echter een sterke afhankelijkheid van gebiedspartners om dit te kunnen bereiken. Alleen als ieder zijn deel doet leidt het totaal aan verbetermaatregelen tot de gewenste situatie.

Ambitie

We dragen als waterpartners bij aan een watersysteem van goede kwaliteit. Dit alles in lijn met de Kaderrichtlijn Water (KRW) en Grondwaterrichtlijn (GWR), doelen en planning. Daarbij hebben we oog voor de ecologie, de morfologie (beperken piekafvoeren), de stoffen in het water én het vermijden van (nieuwe) gezondheidsrisico's. Ook dragen we bij aan het conserveren van water om lange droge perioden te kunnen overbruggen.

Strategie

We gaan stapsgewijs te werk bij de aanpak van waterkwaliteitsproblemen in gebouwd gebied

Bij terugkerende waterkwaliteitsproblemen in het oppervlaktewater (denk aan blauwalg of botulisme) bepalen we via gerichte analyses hoe we structureel verbetering kunnen bereiken. Zo zetten we bijvoorbeeld in op het terugdringen van foutaansluitingen. Bepaalde mate van risico's accepteren we. Incidentele vorming van bijvoorbeeld algen kunnen we niet volledig uitsluiten. Voor specifieke knelpunten zoeken we verbeteringen en voeren deze indien doelmatig door. Provincie Limburg houdt een vinger aan de pols met betrekking tot mogelijke waterkwantiteit- en waterkwaliteitsproblemen als gevolg van mijnwater. Ook houden we nieuwe ontwikkelingen als aardwarmtesystemen in de gaten, hierdoor mogen geen nieuwe problemen ontstaan.

We streven integrale oplossingen na

Bij hydrologische afwegingen hebben we oog voor waterkwaliteitsproblemen en streven naar de beste maatschappelijke oplossing. Waar mogelijk en haalbaar koppelen we mee om de effecten van hitte en droogte te minimaliseren. We participeren als gemeenten in watersysteemherstelprojecten van Waterschap Limburg. Met de watersysteemherstelprojecten dragen we ook bij aan het behalen van de volgens de Kaderrichtlijn Water (KRW) en Grondwaterrichtlijn (GWR) afgeleide doelen. We hebben in onze participatie oog voor een optimale balans tussen de watersysteemoelen én het gebruik van de omgeving. De bronbeekjes krijgen specifieke aandacht.

We stellen het gebruik van de omgeving centraal bij de inrichting en het beheer van stadswateren

Bij de inrichting en het beheer van stadswateren nemen we ook de gebruiksfuncties in beschouwing. Zo kunnen we bijvoorbeeld extra verdiepen op plaatsen waar de hengelsport dit vraagt en verondiepen op plaatsen waar de veiligheid van spelende kinderen een rol speelt. Daar waar ingrepen gepland zijn ter verbetering van het functioneren van de stadswateren streven we ernaar deze te combineren met herstelwerkzaamheden aan beken en oevers. Op deze manier dragen we bij aan beek- en oeverherstel.

We pakken probleemstoffen ter plaatse van hotspots in de waterketen aan

Door een gebiedsgerichte aanpak willen we een concentratie van zogenoemde probleemstoffen beperken. We zien de waterkwaliteitsopgave als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Samen kijken we naar de optimale manier en plek in de keten tot het voorkomen en verwijderen van probleemstoffen zoals medicijnresten (hotspots). Hierbij is het uitgangspunt de laagst maatschappelijke kosten voor onze inwoners en bedrijven. Via praktijkmetingen aan het riolerings- en watersysteem onderzoeken we waterkwaliteitsproblemen en pakken eventuele knelpunten pragmatisch aan. We maken hierbij gebruik van de rioleringskennis bij onze gemeenten, de meetervaring bij WBL en de watersysteemkennis van WL. WL streeft op het vlak van afvalwaterzuivering naar modulaire systemen die ons flexibiliteit bieden om toekomstbestendig op veranderingen in te spelen. Bijvoorbeeld met modules, zoals het Verdygo-concept, die goed of beter in staat zijn om probleemstoffen te verwijderen. Waterschapsbedrijf Limburg gaat de lozing van microverontreinigingen ter plaatse van effluentlozingen monitoren.

Best practice: Verdygo-concept

Locatie	Rioolwaterzuiveringsinstallatie Sijpeveld	
Initiatiefnemer(s)	Verdygo is een dochterondermeing van Waterschapsbedrijf Limburg	
Draagt bij aan	Kostenbesparing ✓	Kwaliteitsverbetering ✓
	Kwetsbaarheidsvermindering ✓	Kennisontwikkeling ✓
	Klimaatadaptatie ✓	

Visualisatie/foto praktijkvoorbeeld

Omschrijving praktijkvoorbeeld

Verdygo is een ontwerp- en bouwtechniek voor rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI). Het doel is om rioolwater te zuiveren op maat, tegen de laagst mogelijk kosten. Verdygo ontwerpt en bouwt op een modulaire manier voor RWZI's. Dit wil zeggen dat de RWZI als het ware wordt opgesplitst en dat elk component van een RWZI vervangen kan worden. Op deze manier kan ingespeeld worden om de nieuwste ontwikkelingen, maar ook bijvoorbeeld de klimaatverandering. Dit heeft een significante kostenbesparing als gevolg en maakt een RWZI efficiënter en minder kwetsbaarder. Kennisontwikkeling is een vanzelfsprekend gevolg aangezien dit een innovatief concept is wat nog niet op grote schaal wordt toegepast en nu als eerste test in Sijpeveld en Roermond is toegepast. Doordat RWZI's efficiënter te werk gaan bij het zuiveren van afvalwater, kan meer afvalwater hergebruikt worden wat een vorm van klimaatadaptatie is.

Nadere informatie <https://www.wbl.nl/Paginas/Verdygo>

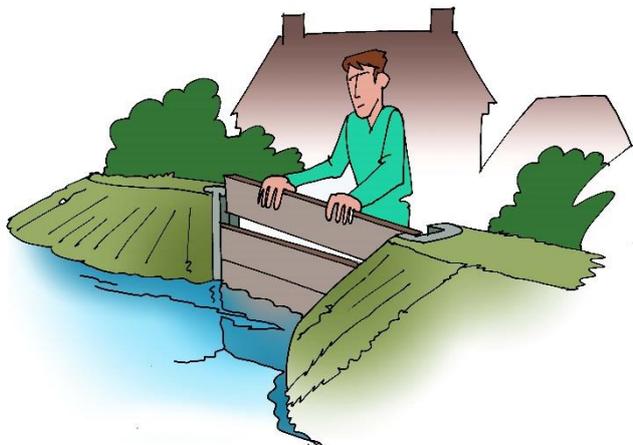
We beschermen gezamenlijk ons (toekomstig) drinkwater

Alle overheden die (in)direct betrokken zijn bij de bescherming van drinkwater hebben een verantwoordelijkheid voor de invulling van de zorgplicht drinkwater. Deze zorgplicht is opgenomen in de Drinkwaterwet. De zorgplicht drinkwater geldt zowel voor de bescherming van bronnen van drinkwater als voor de infrastructuur. Gelet op het toenemend medegebruik van de ondergrond hebben en houden we aandacht voor mogelijke risico's.

We betrekken burgers bij het behoud van schoon water

We informeren burgers hoe we de waterkwaliteit goed kunnen houden en wat ze zelf kunnen doen. Zo wijzen we hen op de kwetsbaarheid van gescheiden riolering ten aanzien van autowassen, foutaansluitingen, lozing van olie etc. We verwachten dat burgers een bijdrage leveren door hemelwater zoveel mogelijk schoon te houden, niet uitlogende bouwmaterialen te gebruiken en waar mogelijk waterzuiverende voorzieningen aan te leggen. We wijzen burgers ook op de risico's van gedrag als het bijvoeren van eenden of gebruik van visvoer, vooral in geïsoleerde wateren en handhaven hier ook op als het niet toegestaan is.

3.3 Speerpunt 3: werken aan waterbewustzijn

De inwoners, bedrijven en waterpartners binnen onze regio zijn in de afgelopen periode geconfronteerd met wateroverlast als gevolg van extreme regenval. Dit heeft, samen met berichtgeving in de landelijke pers, een bijdrage geleverd aan het waterbewustzijn. Daarnaast spelen thema's zoals de aanpak van droogte, grondwateroverlast, het schoon houden van water, hittestress en klimaatadaptatie in relatie tot ruimtelijke herinrichting een steeds belangrijkere rol. Om onze omgeving leefbaar te houden zijn ingrepen nodig op openbaar en op particulier terrein. Hiervoor is draagvlak nodig. Draagvlak wat begint bij een proces van bewustwording, groeit via bewust zijn en voldoende stevig is om over te gaan tot bewust handelen.

Ambitie

We laten inwoners en bedrijven weten wat we als waterpartners doen om de omgeving waterrobuust te maken en wat we bijdragen aan klimaatbestendigheid. Ook laten we ze weten welke bijdrage ze zelf kunnen leveren. Van stakeholder naar shareholder voor een klimaatadaptief Parkstad in 2050. Voor (ver)nieuwbouw en nieuwe verharding houden we minimaal een stand-still situatie aan. Het aangekoppeld verhard oppervlak mag zeker niet groter worden. Om een goede invulling te kunnen geven aan deze ambitie is structurele inzet nodig voor het uitvoeren van een communicatiecampagne.

Strategie

We stimuleren afkoppelen van regenwater

We stimuleren burgers en bedrijven om hemelwater van de riolering af te koppelen en dit water lokaal te verwerken (rekening houdend met de grondwaterkwaliteit en de drinkwatervoorziening). We nemen budget op in onze gemeentelijke watertakenplannen om afkoppelen te stimuleren via onze gezamenlijk opgestelde afkoppelregeling.

We voeren een watercampagne

Parkstad
kiest
bewust

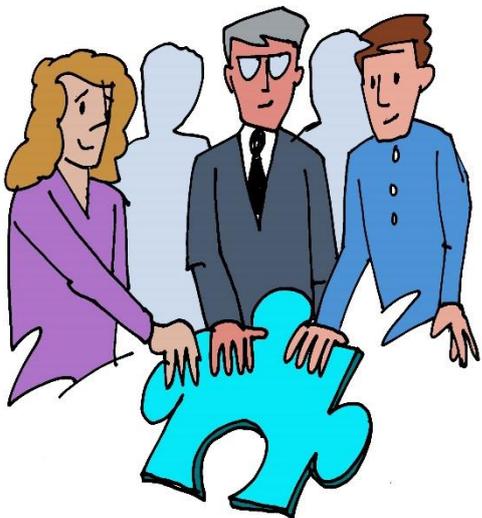

Om onze ambitie vorm te geven voeren we de komende planperiode de campagne 'Waterbewust Parkstad'. We zetten hierbij in op één gezamenlijke strategie en één centrale boodschap. We voeren hiertoe het uitvoeringsprogramma van het campagneplan "Waterbewust" uit en reserveren daarvoor budget in het Gemeentelijk Watertakenplan. De nadruk van deze campagne ligt op het activeren van de verschillende doelgroepen "van stakeholder naar shareholder". Wat kun je zelf doen om in een klimaatadaptief Parkstad te wonen, recreëren en werken in 2050? We sturen aan op

een stapsgewijze gedragsverandering binnen vier jaar tijd. Een groeipad van waterbewust worden naar waterbewust zijn (erkennen en verkennen) naar waterbewust handelen (actie en volhouden). Omdat het thema te breed is hanteren we 'waterbeschikbaarheid' als leidend onderwerp. Vanwege de eenduidigheid haken we aan op de reeds bestaande huisstijl en beeldmerk van 'Waterklaar'. We richten ons op burgers, bedrijven en organisaties. Professionals, verenigingen, onderwijs, dorps- of wijkraden, belangengroepen en de media beschouwen we als externe relaties die als ambassadeur kunnen optreden. We informeren interne doelgroepen om betrokkenheid te creëren.

Via een communicatietraject zetten we in op het terugdringen van de lozing van probleemstoffen. We informeren inwoners hoe ze de waterkwaliteit goed kunnen houden en wat ze zelf daaraan kunnen doen.

3.4 Speerpunt 4: anticiperen op de Omgevingswet

In 2021 treedt de Omgevingswet in werking. Met name op nationaal niveau vervallen hiermee een aantal bestaande regelingen en regels. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor de lozingsregels van hemelwater in het riool, in de bodem en in het oppervlaktewater en voor de lokale verwerking van stedelijk afvalwater. In de Omgevingswet komen de verankering van de KRW- en GWR-doelen en de zorgplichten riolering terug. De regelgeving wordt met de nieuwe wet overzichtelijker en lokale overheden krijgen meer ruimte voor maatwerkoplossingen.

Er staan twee maatschappelijke doelen centraal in de Omgevingswet:

- Een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit bereiken en in stand houden
- De fysieke leefomgeving doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen om er maatschappelijke behoeften mee te vervullen.

De Omgevingswet brengt een aantal substantiële veranderingen in het juridische kader met zich mee. Uit deze verandering moet echter niet worden afgeleid dat het Rijk aan de zorgplichten wil tornen, de planmatige aanpak bij de invulling daarvan wil loslaten en het stellen van regels over omgaan met regenwater niet belangrijk vindt. Integendeel, juist het omgaan met hemelwater zal in de komende decennia misschien nog meer aandacht van de overheid vragen dan tot nu het geval is in verband met de noodzakelijke aanpassingen aan een veranderend klimaat (o.a. extreme neerslag en droogte). De Omgevingswet biedt daartoe een vernieuwde gereedschapskist met instrumenten. Er komen minder algemene regels in het vertrouwen dat overheden zich professioneel opstellen en op decentraal niveau hier een juiste invulling aan geven.

Ambitie

We streven ernaar om onze speerpunten in de (toekomstig) lopende omgevingsvisies, -plannen en programma's verankerd te krijgen.

Strategie

We gaan omgevingsgericht te werk

Om te bewerkstelligen dat onze speerpunten in omgevingsvisies worden geïntegreerd willen we de (in Limburg Noord) ontwikkelde 'Bouwstenen voor water en klimaat' benutten. Deze bouwstenen bevatten tenminste de speerpunten uit ons waterplan en de speerpunten in onze watertakenplannen.

We verkennen de extra ruimte in regelgeving

Met de nieuwe Omgevingswet krijgen we als waterpartners meer vrijheden om samen met perceeleigenaren aan de slag te gaan met stedelijk water. Dit past goed in een veranderende samenleving waarin het aantal maatschappelijke initiatieven groeit. WML en WL houden een rondgang bij de gemeenten om de risico's van een toenemend medegebruik van de ondergrond in beeld te brengen en het belang voor het opnemen van beschermingszones in de Omgevingsvisie en Omgevingsplan te benadrukken. Vooralsnog hanteren we de bestaande regelgeving als uitgangspunt en bepalen samen waar we het noodzakelijk vinden om regelgeving te verdichten en waar we meer willen en kunnen loslaten.

3.5 Speerpunt 5: samenwerken in de waterketen

In het Bestuursakkoord Water is de samenwerking tussen Rijk, provincie, gemeenten en waterschappen voor wat betreft een doelmatiger waterbeheer vastgelegd. In het bijzonder het onderwerp "Doelmatig beheer

van waterketen” vormt het fundament voor de samenwerking binnen regio Parkstad. Voor wat betreft de waterketen kent het Bestuursakkoord Water drie doelen: realiseren van kostenbesparingen, verhogen van de kwaliteit van de uitvoering, dienstverlening en het innovatievermogen en verminderen van de (personele) kwetsbaarheid.

Ambitie

We continueren de huidige samenwerking en blijven onze kennis en vaardigheden gericht verder ontwikkelen en delen zodat we onze watertaken professioneel blijven uitvoeren. Klimaatadaptatie, de Omgevingswet zien we als nieuwe thema's waarvoor we onze krachten bundelen. Om een goede invulling te kunnen geven aan deze ambitie is structurele inzet nodig voor procesondersteuning en procesbewaking.

Strategie

We leren en stimuleren

Om van elkaar te leren en elkaar en anderen te stimuleren hebben we naast dit integraal waterplan en de gemeentelijke watertakenplannen ook een overzicht van best practices opgesteld. Dit is een dynamisch document waarmee we blijvend kunnen leren van elkaars experimenten/projecten en elkaar stimuleren om zo doelmatig mogelijk te werk te gaan.

We bundelen innovatietrajecten en onderzoeken

We zien de grotere partijen als de innovatiegerichte organisaties met bijbehorende competenties, middelen en cultuur die zorgt voor innovaties in de waterketen. Als waterpartners participeren we, waar zinvol, in experimenten en werken mee aan onderzoeken/nieuwe concepten. Bijvoorbeeld op het gebied van lokaal zuiveren van afvalwater en anders omgaan met regenwater. We sluiten zoveel als mogelijk aan bij innovatietrajecten en onderzoeken binnen de Limburg brede samenwerking en de innovatie-afdeling van WBL.

We creëren ruimte om te kunnen samenwerken

Zeker in de beginfase van samenwerking is extra capaciteit en budget nodig om het vliegwiel op gang te brengen. We zorgen er daarom voor dat we via de gemeentelijke watertakenplannen en in de budgetten van de overige waterpartners voldoende middelen voor samenwerking en ondersteuning opnemen (zie actieprogramma). Ook brengen we in het gemeentelijk watertakenplan de eventueel benodigde extra capaciteit in beeld om naar evenredigheid mee te kunnen doen in de samenwerking. Voor nieuwe zaken zoals klimaatadaptatie en Omgevingswet zetten we een kennispartner in die informatie bij de waterpartners ophaalt en deelt en ondersteunt bij de uitvoering van watertaken.

We harmoniseren onze werkwijzen en vormen kennisgroepen

Voor niet locatie gebonden taken zoals databeheer, meten, monitoren en rekenen harmoniseren we onze werkwijzen. Voor meer locatie gebonden activiteiten, zoals planvorming en het voorbereiden van investeringswerken werken we samen in kennisgroepen.

4 Actieprogramma

Om te komen tot een klimaatbestendige regio Parkstad met gezond, schoon en voldoende oppervlaktewater gaan we volgens onderstaand actieprogramma aan de slag. Naar behoefte maken waterpartners zelf een keuze aan welke van de in paragraaf 4.1 weergegeven acties en maatregelen ze actief deelnemen.

4.1 Acties/maatregelen

Toelichting	Trekker
KLIMAATADAPTATIE	
Om klimaatadaptatie vorm te kunnen geven stellen we voor om een werkgroep op te richten waarvan iedereen lid is. Het trekken van dit programma kan mogelijk via de inzet vanuit regio Parkstad of extern worden weggezet. Vanuit deze werkgroep kunnen we aansluiten bij de bestuurlijke klimaat Tafel Limburg (volgen subsidiestromen) en het programma Water in Balans van waterschap Limburg (bewaken synergie bebouwd gebied-landelijk gebied en vaststellen veilige waterafvoer routes).	Ntb
<i>Openbaar maken gegevens</i> We ontsluiten onze gegevens van water-, riolering- en klimaatonderzoeken/plannen openbaar en starten hiervoor vanaf januari 2019 een traject op.	Heerlen
<i>Uitvoeren en begeleiden/regievoeren afkoppelregeling</i> Als waterpartners richten we een stimuleringsregeling op voor het afkoppelen van regenwater voor particulieren, woningstichtingen en bedrijven.	Heerlen & Landgraaf
WATERBEWUSTWORDING	
We gaan de slag met een communicatiecampagne 'Waterbewust Parkstad'. Hiervoor stellen we een gezamenlijke communicatiestrategie op en één centrale boodschap en haken hierbij aan bij het online communicatieplatform www.waterklaar.nl en de watercampagne 'Waterklaar'. We formeren een redactieteam met een jaarlijks roulerend voorzitterschap van twee gemeenten (tevens trekkers van het onderwerp).	Roulerend
GEGEVENSBEHEER	
<i>Overeenkomst gegevenshuis</i> Onze stuurgroep heeft een bestuursopdracht gegeven voor het beheer van de administratieve en geometrische (statische) riool- en infrastructuurgegevens door Het Gegevenshuis. Doel hiervan is om de beschikking te hebben over betrouwbare, actuele en volledige gegevens voor het inrichten, beheren en onderhouden van de riolering- en transportinfrastructuur ten behoeve van GRP, capaciteits- en volumeberekening, aanbestedingen en toezicht.	Het Gegevenshuis
<i>Overeenkomst pilot Heerlen</i> In 2017 hebben we (gemeenten Landgraaf, Nuth, Voerendaal, Kerkrade en Heerlen) een samenwerkingsovereenkomst Meten, Monitoren en Rekenen waterketen ondertekend. Als onderdeel van deze overeenkomst voeren we een pilot uit waarbij de gemeente Heerlen de andere gemeenten ondersteunt op het gebied van o.a. basisrioleringsplannen, beoordelen en adviseren over water-op-sstraat situaties en meet- en monitoringsprogramma's.	Heerlen
<i>Overeenkomst pilot WBL</i> In 2017 hebben WBL en de gemeenten Brunssum, Simpelveld, Schinnen en Onderbanken een samenwerkingsovereenkomst gesloten om te starten met een pilot. Het doel hiervan is om door middel van meten, monitoren en rekenen inzicht te krijgen in het functioneren van het afvalwatersysteem. De metingen worden daarnaast gebruikt bij het oplossen van knelpunten, optimaliseren en het bepalen van investeringen en sturingsmogelijkheden in de afvalwaterketen.	WBL
<i>Actualiseren verhard oppervlak</i> We verhogen de betrouwbaarheid van onze rekenmodellen door het op de riolering afvoerend oppervlak opnieuw te inventariseren/actualiseren.	Heerlen

OPERATIONEEL BEHEER*Reiniging en inspectie*

Voor het reinigen van kolken en riolen en het inspecteren van de riolering stellen we eenmalig gezamenlijk een reinigings- en inspectiebestek op voor een periode van vijf jaar.

Heerlen

Relining

Voor het relinen van rioolleidingen stellen we jaarlijks gezamenlijk een reliningsbestek op.

Kerkrade

Beheer en onderhoud (vis)vijvers

Voor het beheer en onderhoud van de visvijvers stellen we jaarlijks een onderhoudsbestek op.

Kerkrade

BELEIDSONTWIKKELING*Opstellen beleidsplan*

We actualiseren over vijf jaar de Watertakenplannen en dit Integraal Waterplan

Ntb

Actueel houden en aanvullen best practices (via METT)

METT is een gezamenlijk documentenbeheersysteem. We nemen de lijst met best practices op in METT en vullen deze aan met nieuwe best practices

WML

PROCESORGANISATIE

Als samenwerkende waterpartners hebben we voor het uitvoeren van de geplande waterketenactiviteiten een projectorganisatie gevormd: zie paragraaf 4.2.

Allen

Projectondersteuning waterketen Parkstad

Het aanjagen en faciliteren van de bovengenoemde samenwerking vergt inzet. Op ambtelijk niveau ondersteunen een procescoördinator, een stuurgroepsecretaris en een inhuurkracht (voorzitter regio-overleg) de activiteiten in Parkstad verband. Met de uitvoering van dit integrale Waterplan komen er meer taken bij wat kan worden opgevangen door capaciteit vrij te maken/te creëren.

Heerlen &
Landgraaf*Coördinator Limburg brede samenwerking*

Naast de samenwerking in Parkstad onderhouden we contacten met de overige samenwerkingsregio's in de provincie Limburg. De coördinatie hiervan vraagt periodieke inzet.

Heerlen

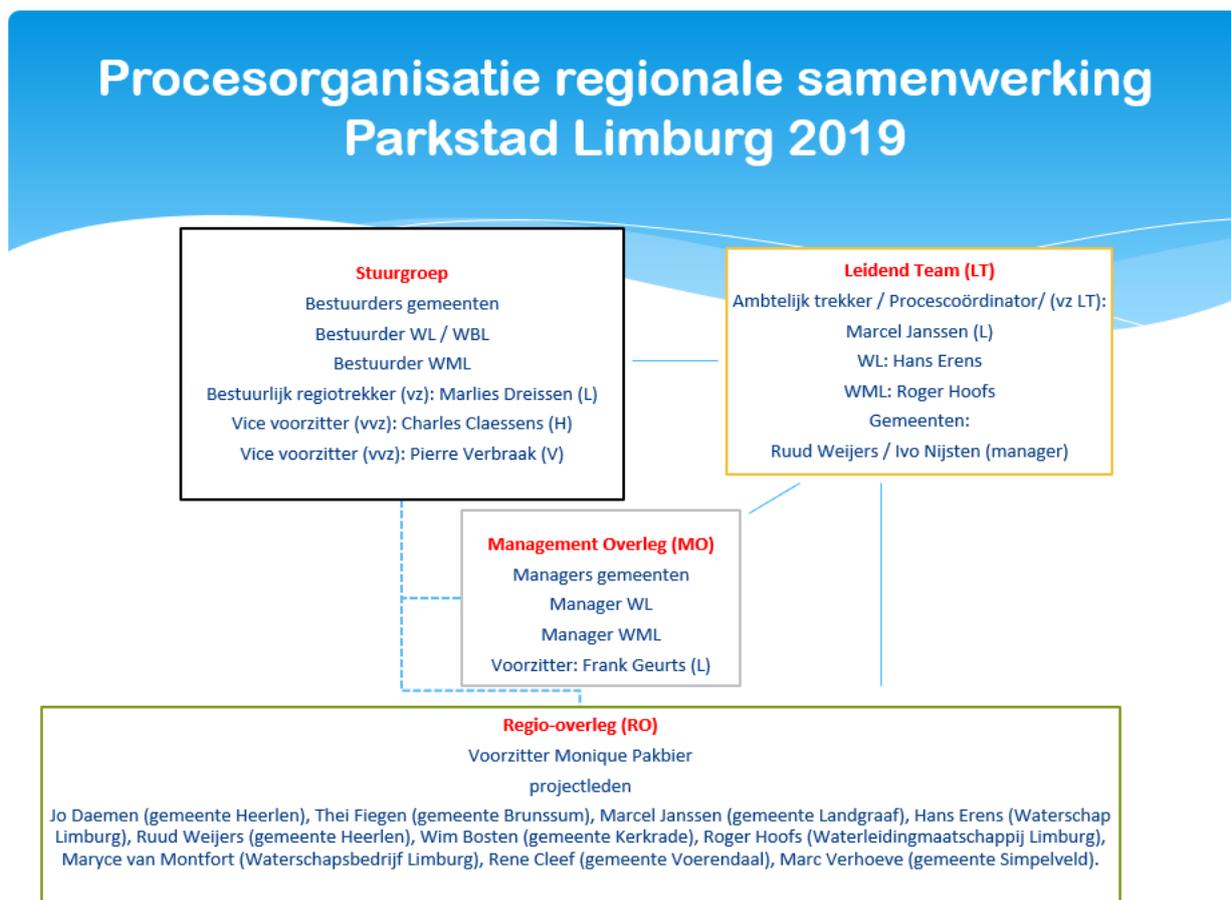
Subsidietrajecten

Subsidieaanvragen voor water gerelateerde onderdelen richting provincie en rijk worden zoveel mogelijk gezamenlijk gecoördineerd.

Roulerend

4.2 Organisatie

Voor het uitvoeren van de samenwerking waterketen regio Parkstad is een organisatie gevormd (Figuur 1). Deze organisatie bestaat uit een Stuurgroep, een Leidend team, het Managementteam, ambtelijk beleidsteam en diverse projectgroepen.

Figuur 1 Organisatiestructuur samenwerking waterketen Parkstad.

Sinds 2005 vindt structurele samenwerking plaats in de provincie Limburg tussen de diverse partijen in de waterketen: gemeenten, waterschappen, Waterschapsbedrijf Limburg, Waterleiding Maatschappij Limburg en de Provincie Limburg. De samenwerking in de provincie wordt vooral vormgegeven in vijf regio's. Deze vijf regio's overleggen op bestuurlijk niveau in het Bestuurlijk Regio Overleg Limburg (BROL) en ambtelijk in het AROL. Doel van het regio overstijgend overleg is kruisbestuiving en kennisdeling. Om verdere verdieping te geven aan klimaatadaptatie is sinds kort een Bestuurlijke Klimaat Tafel Limburg (BKL) opgericht.

4.3 Benodigde middelen

De benodigde middelen voor het uitvoeren van de acties/maatregelen zijn in onderstaande tabel in beeld gebracht. Alle ondergenoemde bedragen zijn in euro's, exclusief omzetbelasting en prijspeil 2019. De bedragen zijn bedoeld voor het uitvoeren van de gezamenlijke activiteiten van het Integraal Waterplan. Dit betreft een nadere invulling van de afspraken uit de 'Samenwerkingsovereenkomst waterketen regio Parkstad', waarin ook de financiële verdeelsleutel is vastgelegd.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
KLIMAATADAPTATIE						
Projectbudget/Parkstadverband	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
WATERBEWUSTWORDING						
Campagne 'Waterbewust Parkstad'	50.000	35.000	35.000	10.000	10.000	10.000
BELEIDSONTWIKKELING						
Bijhouden best practices	3.200	3.200	3.200	3.200	3.200	3.200
PROJECTORGANISATIE PARKSTAD						
Stuurgroep/Management /BROL/AROL/BKL/LT	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Projectondersteuning	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Procesondersteuning	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Coördinator Limburg brede samenwerking	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Totaal jaarlijkse gezamenlijke budgetten	220.200	205.200	205.200	180.200	180.200	180.200

5 VOORTGANGSBEWAKING

Om doelmatig en (kosten)effectief te kunnen koersen op de ambities en doelen hebben we periodiek informatie nodig van elkaar. Met deze informatie kunnen we een vinger aan de pols houden en eventueel bijsturen op de gezamenlijke afspraken en onze watertaken. Het beantwoorden van de volgende vragen levert de benodigde informatie op:

- Doen we de goede dingen? (analyse van beleid)
- Doen we de dingen goed? (evaluatie van de bedrijfsvoering)
- Kan het systeem wat het moet? (analyse van de plannen)
- Doet het systeem wat het kan? (monitoren van het systeem)
- Zijn we financieel in control? (analyse van werkelijke en begrote kosten en baten)

Om de voortgang te bewaken stellen we periodiek een evaluatierapportage op die op zowel operationeel, management als bestuurlijk niveau antwoord geeft op deze vragen. Met het beantwoorden van deze vragen worden alle onderdelen van het waterbeheer in samenhang beschouwd. Dit is een cyclisch proces, waarbij op basis van ambitie/nieuwe inzichten/nieuwe ontwikkelingen kan worden bijgestuurd.

Concreet geven we de voortgangsbewaking van dit Integraal Waterplan als volgt vorm:

• Evaluatierapportage:	1 x per 2 jr
• Bestuurlijk overdrachtsdocument:	1 x per 4 jr
• Samenwerkingsovereenkomst waterketen Parkstad	Jaarlijkse verlenging
Aanpassing na wijzigingen.

BIJLAGE A GIDSPRINCIPES

In ons handelen hanteren we volgens onderstaande gidsprincipes:

Klimaatadaptatie

We kijken over systeemgrenzen heen

Water weet niet wat gemeenten, waterschappen, provincies of landen zijn. Het vormt zich niet naar bestuursgrenzen. We kijken over onze eigen grenzen heen om watervraagstukken op te lossen.

We koppelen regenwater af

Door regenwater af te koppelen van de riolering zorgen we er voor dat er tijdens extreme regenval minder rioolwater op straat of in open water terecht komt. Het afkoppelen pakken we slim aan door aan te sluiten bij wijkrenovatie of door gelijk ook wateroverlast op te lossen. Daar is wel tijd voor nodig. Die tijd nemen we ook. Bij infiltratie van regenwater houden we rekening met de grondwaterkwaliteit.

We dragen bij aan gezond, schoon en voldoende water

We benutten klimaatadaptatie om een bijdrage te leveren aan schoon en voldoende grond- en oppervlaktewater.

We werken samen

We werken intensief samen om de betrokkenheid van inwoners en bedrijven te bevorderen. We maken duidelijk dat we de uitdagingen waar we voor staan niet alleen kunnen oplossen en benutten de Omgevingswet om effectief te kunnen samenwerken met inwoners en bedrijven.

Gezond, schoon en voldoende water

Water is essentieel

We zorgen goed voor het beschikbare water, nu en in de toekomst. Ook onze kinderen moeten kunnen beschikken over voldoende (niet teveel, niet te weinig) gezond en schoon water.

We denken van wieg tot wieg (circulair)

Afvalwater bevat energie, grondstoffen en bruikbaar water, dat we op de lange(re) termijn terugwinnen en een nieuwe bestemming geven. Zo kan het gezuiverde water dienen als proces- of tuinbouwwater. En we beschermen ons grond- en oppervlaktewater: stoffen die er niet in komen hoeven we er ook niet uit te halen.

We gaan afvalwater en regenwater geleidelijk scheiden

Door schone en vuile waterstromen te scheiden zorgen we voor een betere samenstelling van het afvalwater richting RWZI en een minder zware belasting van het milieu als gevolg van riooloverstorten.

Werken aan waterbewustzijn

Water doen we samen

We informeren en gaan in gesprek met onze inwoners en bedrijven over de eigen rol bij het verwerken van regenwater, het omgaan met (grond)waterproblemen en het verstandig omgaan met drinkwater. We reiken praktische handvatten aan om de eigen rol in te kunnen vullen.

Anticiperen op de Omgevingswet

Water stuurt

Bij stads- en gebiedsontwikkeling streven we naar harmonisatie van visie en uitgangspunten binnen een regio, zuiveringskring of stroomgebied en stemmen ook onze investeringsprogramma's op elkaar af. We kijken hierbij breed naar het totale gebruik van de boven- en ondergrondse ruimte, de totale infrastructuur en het totale watersysteem en benutten daarbij de kennis van de partners.

We stellen reële ambities

We stemmen onze ambities af op de functie van het water: drinkwater, productiewater, landbouwwater, recreatiewater, natuurwater, afvalwater, grondwater, regenwater, stadswater.

Samenwerken in de waterketen

We verbinden

We verbinden waterbeheer met andere beleidsterreinen, zoals duurzaamheid, klimaatadaptatie en stadsontwikkeling en werken samen met inwoners en bedrijven. We ontwikkelen de samenwerkingsvaardigheden die hiervoor nodig zijn. Voor het aanpakken van watervraagstukken werken we samen met bedrijven en kennisinstellingen. En natuurlijk betrekken we onze inwoners hierbij.

We specialiseren zonder de samenhang uit het oog te verliezen

Door specialisatie kunnen we onze kennis op de verschillende onderdelen van het stedelijk waterbeheer verdiepen. Met die kennis kunnen we kosteneffectieve beslissingen nemen rond investeringen en beheertaken. Generalisten bewaken de samenhang tussen de disciplines. Dat is nodig om gericht te kunnen specialiseren, om de continuïteit te waarborgen en om te kunnen ontwikkelen en innoveren. Zo zijn de risicodialogen een onderwerp wat we gezamenlijk kunnen oppakken en waarbij één partij de lead neemt in kennisontwikkeling en kennisdeling. We hebben oog voor het feit dat verschillende activiteiten hun eigen optimale schaal en aanpak hebben.

We voeren bepaalde operationele beheertaken gezamenlijk uit

Het functioneren van de riolering en de kwaliteit van de rioleringszorg mag niet afhankelijk zijn van individuen. We zorgen ervoor dat per kennisonderdeel/specialisme binnen het samenwerkingsverband minstens 2 (of 3 of meer) individuen elkaar kunnen steunen en bij uitval specialistische taken kunnen overnemen. Door samen te werken maken we effectief gebruik van beschikbare capaciteit en kennis en maken we massa voor aanbestedingen. Bij het bundelen van uitvoeringstaken is de centrale vraag hoe we de uitvoering aansturen. We leren van ervaringen uit andere beleidsterreinen. Groot mag niet leiden tot log. Ten behoeve van een structureel beheer en onderhoud van hemelwatervoorzieningen brengen we eerst de basisgegevens op orde.

We richten ons op reductie van de maatschappelijke kosten

We beschouwen daarbij het geheel van drinkwatervoorziening, inzameling en zuivering van stedelijk afvalwater, omgaan met regenwater en de aanhaakpunten tussen waterketen en watersysteem. We investeren daar waar dat het meest effectief is. Bij investeringsbeslissingen kijken we niet alleen naar de investeringskosten maar ook naar de beheerkosten. We nemen op verantwoorde wijze wat meer risico door de levensduur van de riolering verder op te rekken als dit kosten bespaart en/of de kansen voor werk met werk maken hierdoor toenemen.

BIJLAGE B WATER IN PARKSTAD: VOORBEELDEN UIT DE PRAKTIJK.

Bijgevoegd als separaat document.

COLOFON

INTEGRAAL WATERPLAN
REGIO PARKSTAD LIMBURG

AUTEUR

Michel Moens

PROJECTNUMMER

C03071.000665

ONZE REFERENTIE

083800959 E

DATUM

4 januari 2019

STATUS

Definitief

GECONTROLEERD EN VRIJGEGEVEN

Bas Bierens

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com